

Kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden kuljetusjärjestelmät

Jätelain (646/2011, tullut voimaan 1.5.2012) mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa ja kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän sekalaisen yhdyskuntajätteen jätehuolto. Kunnan jätehuoltovastuuseen kuuluvien jätteiden kuljetus voidaan järjestää joko kunnan järjestämänä tai kiinteistönhaltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

1 Kunnan vastuu jätehuollon järjestämisestä

Jätelain 32 §:n mukaan kunnan on järjestettävä seuraavien, muiden kuin vaarallisten jätteiden jätehuolto:

- 1) vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvä jäte, mukaan lukien kotitalouden pienimuotoisessa itse tehtävässä rakennus- ja purkutoiminnassa syntyvä jäte;
- 2) kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte;
- 3) liikehuoneistossa syntyvä yhdyskuntajäte, joka kerätään kiinteistöllä yhdessä 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa;
- 4) muu yhdyskuntajäte, joka kerätään yhdessä 1–3 kohdassa tarkoitetun jätteen kanssa alueellisessa putkikeräys- tai muussa vastaavassa keräysjärjestelmässä.

Kunnan on lisäksi järjestettävä 1–3 kohdassa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuolto.

2 Jätteenkuljetusten järjestäminen

Jätelain mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottopaikkaan.

Kunnan järjestämä jätteenkuljetus

Jätelain 36 §:n mukaan kunnan on järjestettävä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus, jollei 37 tai 41 §:stä muuta johdu. Kunnan on kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunnitellessaan tehtävä markkinakartoitus.

Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus

Jätelain 37 §:n mukaan kunta voi päättää, että sen vastuulle kuuluvan sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen kiinteistöittäinen kuljetus järjestetään kunnassa tai sen osassa siten, että kiinteistön haltija sopii siitä jätteen kuljettajan kanssa. Sekalaisella yhdyskuntajätteellä tarkoitetaan yhdyskuntajätettä, joka jää jäljelle, kun jätteestä on sen syntypaikalla kerätty erilleen jätelajeittain yksilöidyt jakeet.

Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksenä on, että

- 1) näin järjestetty jätteenkuljetus täyttää 35 §:n 2 momentissa säädetyt edellytykset;
- 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle;

28.2.2025

POSELY/691/2025
POSELY/692/2025
POSELY/693/2025

- 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

Jätelain 41 §:ssä on säädetty niistä poikkeuksista tilanteista, jolloin kiinteistöllä syntynyttä jätettä ei tarvitsisi esimerkiksi poikkeuksellisen kokonsa tai suuren määränsä vuoksi luovuttaa kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

3 Erilliskerätyn biojätteen ja pakkausjätteen kuljetus

Erilliskerätyn biojätteen ja pakkausjätteen keräys järjestetään joko kunnan järjestämänä (erilliskeräysvelvollisuus perustuu lakiin tai jätehuoltomääräyksiin) tai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Kunnan järjestämä erilliskerätyn jätteen kuljetus

Jäteasetuksen (978/2021) 17 §:n mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän muun biojätteen kuin puutarha- tai puistojätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi tai useampi asuinhuoneisto.

Yli 10 000 asukkaan taajamassa kunnan on järjestettävä erilliskeräys jokaiselta kiinteistöltä, jossa on vähintään yksi asuinhuoneisto.

Erilliskeräysvelvollisuutta ei sovelleta kiinteistöön, jonka biojäte käsitellään (kompostoidaan) pienimuotoisesti kiinteistöllä.

Jäteasetuksen 18 §:n mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän lasi-, metalli- ja muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi tai useampi asuinhuoneisto.

Jäteasetuksen 19 §:n mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän muun pienikokoisen metallijätteen kuin 18 §:ssä tarkoitetun pakkausjätteen ja mahdollisuuksien mukaan muun pienikokoisen muovijätteen kuin 18 §:ssä tarkoitetun pakkausjätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on viisi tai useampi asuinhuoneisto.

Kunta voi antaa jätehuoltomääräyksiä sen vastuulle kuuluvan jätteen keräyksestä ja kuljetuksesta. Jätteen kiinteistöittäistä erilliskeräystä koskevilla määräyksillä voidaan velvoittaa jäteasetusta säädettyä laajempaan erilliskeräykseen, jos se on tarpeen erilliskeräysvelvollisuuden toteuttamiseksi. Määräyksillä voidaan myös sallia asetuksessa säädettyä suppeampi erilliskeräys määrääjäksi ja korkeintaan viideksi vuodeksi kerrallaan, jos jokin jätelain 15 §:n 2 momentin mukaisista erilliskeräysvelvollisuudesta poikkeamisen edellytyksistä täyttyy.

Kiinteistön haltijan järjestämä erilliskerätyn jätteen kuljetus

Kiinteistön haltija voi järjestää erilliskerätyn biojätteen ja pakkausjätteen kuljetuksen, jos kiinteistö ei kuulu lain erilliskeräysvelvoitteiden tai kunnan jätehuoltomääräysten mukaan kiinteistöittäisen erilliskeräyksen piiriin. Kuljetuksessa on muutoin noudatettava, mitä jätelaissa säädetään kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta.

28.2.2025

POSELY/691/2025
POSELY/692/2025
POSELY/693/2025

4 Jätteenkuljetuksesta päättäminen ja siirtymäajat

Koska jätelain 32 §:n mukaisen sekalaisen yhdyskuntajätteen ja saostus- ja umpisäiliölietteen jätehuollon järjestäminen on kunnan vastuulla, on kunnan varmistuttava jätteenkuljetuspalveluiden saatavuudesta, laadukkuudesta ja toimivuudesta sekä silloin, kun se itse vastaa jätteenkuljetuksen järjestämisestä, mutta myös silloin, kun jätteenkuljettajan valinta jätetään kiinteistön haltijan päätettäväksi. Sen vuoksi kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytyksiä on lailla täsmennetty.

Edellytysten täsmentyessä jätelain 149 §:ssä on edellytetty, että sellaisen kunnan, jossa oli aiemmin vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, oli tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä uusien edellytysten perusteella ja tehtävä päätös viimeistään 1.5.2013 mennessä.

Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Koska erilliskeräysvelvoitteita on edelleen vuoden 2021 jätelain muutoksen myötä täsmennetty, tulee biojätteen ja pakkausjätteen sekä muun pienikokoisen metallijätteen ja mahdollisen muun pakkausjätteen kanssa samaa materiaalia olevan jätteen kiinteistöittäisessä keräyksessä siirtyä kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen kunnissa, joissa erilliskerätyjen jätteiden kuljetus on aiemmin järjestetty kiinteistönhaltijan järjestämänä kuljetuksena.

Kunnan järjestämään kuljetukseen siirrytään:

- biojätteen kuljetuksessa viimeistään 19.7.2024
- muiden kiinteiden yhdyskuntajätteiden (esim. pakkausjätteet) kuljetuksessa viimeistään 1.7.2023

5 Lopuksi

Pohjois-Savon ELY-keskuksen alueella on mahdollisesti edelleen kuntia, joissa ei ole tehty lain edellyttämää päätöstä jätteenkuljetuksen järjestämisestä.

Pohjois-Savon ELY-keskus pitää tärkeänä, että sen alueella sijaitsevat kunnat saattavat tilanteen mahdollisimman pian lainmukaiseen tilaan. ELY-keskus pyytää erillisellä selvityspyynnöllä selvitystä jätteenkuljetusjärjestelmien tilanteesta niiltä kunnilta, joiden jätteenkuljetusjärjestelmistä ja asiaa koskevista päätöksistä ELY-keskuksella ei ole tietoa.

Lisätietoja

<https://ym.fi/jatteet/jatelaki>

Pohjois-Savon ELY-keskus / ympäristöylitarkastaja Terhi Lylyjärvi (terhi.lylyjarvi@ely-keskus.fi, p. 0295 026 219)

JAKELU

Keski-Savon Jätehuolto liikelaitoskuntayhtymä

28.2.2025

POSELY/691/2025
POSELY/692/2025
POSELY/693/2025Savo-Pielisen jätelautakunta
Ylä-Savon jätehuoltolautakunta